

میلاذ کیایی:

یکبار هم ندیدم مردم آهنگهای جدید را از ما بخواهند

● از تو جدیدتان «راز آشکارا» برایمان بگویید؟
 خوشحالم برپاسی کار جدید (راز آشکارا) که مجموعه‌ایست از کارهایی که با ستونر اجرا کردم می‌توانم با دوستانم سخن بگویم. به این اثر سعی کردم قطعاتی اجرا کنم که مورد طیفات مختلف باشد. یعنی هم نوجوان هم جوان و میاسال و حتی کهنسال بتوانند از نغماتی که در این اثر با ساز اجرا کردم، استفاده کنند.
 انتخاب این اسم (راز آشکارا) برسانی استفاده و الهام از این شی حافظ است که: هر جا که راز پنهان، خواهد شد آشکارا. زمان این مجموعه پنجاه دقیقه است و بد نیست به عرضتان برسانم که وقتی این اثر را در استودیو ضبط کردیم و زنده‌یاد محسن صابر داری را اجرا کرده‌ایم، دوازده دقیقه‌ی همین زنده‌یاد را ما صرف کردیم. لحن‌های که در وارد استودیو و آتاقی ضبط شد و این قطعات با همراهِ آهنگ افکای کوروش بزرگ‌پور اجرا شد و واقعا یک ساعت تکشید این نشان می‌دهد که ما فی‌البداهه، آنچه را که از قبل در ذهن داشتیم، زنده و اجرا می‌کنیم دیگر از قطعات هم به صورت پدافه‌نوازی بود.
 البته الان خود یک سال و نیم از ضبط آن می‌گذرد اما چون کارهای خوبی بود (انتشارات سروش) یک مقدار طول کشید تا به مرحله انتشار برسد.
 ● چطور شد سراغ موسیقی بدون کلام رفتید؟
 می‌گویم از امداد دارم که موسیقی به‌آهنگی و به اندازه کافی کلام و ریتم دارد، مضافاً اینکه موسیقی که با بدن کلام باشد، می‌تواند جانانه و جان‌گشایان داشته باشد. شاید به همین دلیل است که اکثر آثار جان‌گشایان موسیقی جهان، بدون کلام هستند. موسیقی باکلام هر چقدر هم که زیبا باشد، بعد از چند بار شنیدن تقریباً یکجانش می‌خوشد و می‌گردد و شنونده دلتش می‌خواهد چیز تازه‌تری بشنود. به همین دلیل است که مخاطب همیشه منتظر است و می‌گوید «خب کار تازه چی؟» در حالی که موسیقی اگر بدون کلام باشد، به نظر من تازگی نیست که حتماً کلامی داشته باشد. به همین دلیل قطعاتی که تا حالا

ساخته‌ام چه برای اکثریت، چه برای گروه موسیقی ملی و چه به صورت تکنوازی یا دونوازی، عموماً قطعات بدون کلام هستند.

● بنابراین اینطور می‌توان نتیجه گرفت که یکی از علل اصلی ماندگاری برخی آثار گذشته، چون ساخته‌های استاد «سپاس» علاوه بر دیگر توانایی‌های آهنگساز تکیه بر موسیقی سازی برای بیان حالات درونی و دوری از کلام بوده است؟
 همانطور که شما هم اشاره کردید، پندر موسیقی ایران، استاد ایراج‌الحسن سدا که برای خیلی از ماها لگوسه کلیه کارهای بدون کلام بود شاید هم به همین دلیل است که این آثار ماندگار و جاودانه شد. از اگر می‌خواست مثل بعضی از آهنگسازان قطعاتی بسازد که حتماً خواننده‌ای اجرا بخواند، تاریخ مصرف پیدا می‌کرد. البته این را هم بگویم که آهنگهایی را هم داریم که انقدر پرحسنا و ورشمنان هستند که با وجود داربودن کلام باز جوانگی خود را حفظ کرده‌اند. در این راستا می‌توانیم از آثار استاد خالقی که برای اکثریت

موسیقی تهیه‌ای و به اندازه کافی کلام و پیام دارد، مضافاً اینکه موسیقی‌ای که بدون کلام باشد، می‌تواند چاژدیه و جان‌گشای بیشتری باشد. شاید به همین دلیل است که اکثر آثار جان‌گشایان موسیقی بدون کلام هستند.

تنظیم و در برنامه گلیا اجرا شده یا از آهنگهای علی‌اکبر شیبانه، نعمت‌پور و نصیب‌ساد بزرگ نام ببریم که هنوز هم لطف و زیبایی خود را دارد و هر بار که آنها را می‌شنویم، تازگی دارند.
 بنابر این موسیقی باکلام زیاد است و جاودانه هم داریم اما منتظر روزی من بیشتر موسیقی‌های روز و موسیقی‌هایی است که به یک مقطع خاص ساخته و شنیده می‌شود.
 ● تکیه بر جنبه‌های پدافه موسیقی تا چه حد می‌تواند در القاء و انتقال حس و حال موسیقی‌دان به مخاطب کمک کند؟
 اصولاً موسیقی‌ای که به صورت پدافه‌نوازی اجرا می‌گردد، دارای حس و حال بیشتری است و من چون به حس خیلی اهمیت می‌دهم و متعقد که موسیقی فقط این نیست که شما تنها به تئوری و تکنیک این توجه کنید که لایبالی نغمات موسیقی باید حس و حال او وجود داشته باشد. یعنی اصولاً یکی از امداد اصلی موسیقی بعد از تکنیک و تئوری، شاید آن حس و حال و زیبایی‌های باشد که باید حتماً یک سازنده یا آهنگساز به این بخش از موسیقی توجه کند. بر این اساس است که می‌گویند چیزی که در دل پرحیزد، لاجرم بر دل نشیند.»
 البته موسیقی تنها برای لذت‌بردن نیست اما آن اندیشه هم باید با لذت همراه باشد. یعنی اندیشه‌ای که از احساس دور باشد (صرف خود اندیشه باشد) به نظر من نمی‌تواند زیبایی و چاشنی عمومی داشته باشد. بنابراین اندیشه و اندیشه باید همزمان و هم‌حکم با هم در یک کار وجود داشته باشد.
 ● راز جدید (راز آشکارا) تا چه حد در جنبه‌های پدافه‌نوازی در موسیقی تکیه داشته‌اند؟

شما این قطعات پدافه نیستند مقداری از آن پدافه است و مقداری هم نغمات و ملودی‌هایی است که از قبل در ذهن بوده منتهی به صورت پدافه در آن لحظه به ذهن رسیده و زده‌ام.
 ● آهنگهای امروز شاید از نظر تکنیک ساخت و اجرا عوامل سادس‌باری پیشرفته باشد اما از خیلی از این آهنگها آن حس و حال لازم وجود ندارد. علت را در چه چیزی می‌بینید؟
 یکی از دلایل این است که اعضای اکثریتی که می‌خوانند (مثلاً هر چند نفر که باشند) آنها همگی را ندیده‌اند. اینها یک‌هنگام که می‌آیند و می‌خوانند و هم کلام در پدافه مخصوص خودش را قلمه را می‌زنند و می‌روند و از نتیجه آن نیز هیچ چیز نمی‌دانند. وقتی پس از تنظیم نهایی خواننده آهنگ را گوش می‌دهد، تازه متوجه می‌شود که چی زده و این قلمه چی بوده. یکی این و دیگر اینکه به جای رهبر اجرا کتر در ضبط موسیقی از هنرمند استفاده می‌شود و بعد آخر سر از همه خواننده می‌آید در آریسنگی به نام استودیو و صدایش را آنجا آریس می‌کنند و خط و پدافه یک آهنگی را می‌خواند. بنابراین همین است که می‌بینید.
 ● شاید یکی دیگر از عوامل مهم ماندگاری آثار گذشته همین نحوه اجرا است و ارتباط نزدیک اعضای گروه است که امروزه نمی‌بینیم؟
 بله در گذشته آهنگساز، آهنگ را می‌ساخته، بعد از شاعر، هادسنگی می‌کرد و احساس خوشی را او در میان می‌گذاشت و می‌گفت من تحت این شرایط این آهنگ را ساخته‌ام و بعد شاعر، بعد ماسی را زور و وزن آهنگی که آهنگساز ساخته بود می‌سود. سپس آهنگساز را زور و وزن آهنگی که آهنگساز ساخته بود می‌سود. سپس آهنگساز را زور و وزن آهنگی که آهنگساز ساخته بود می‌سود. سپس آهنگساز خواننده‌ای این قلمه را در نظر گرفته و با توجه و رعایت وسعت صدای خواننده و حس و حال صدای آن خواننده را دعوت می‌کرد و اگر کترساز همزمان می‌ننستند، بعد از چند بار تعریف خواننده آن آهنگ را می‌خوانند و می‌زنند و ضبط می‌شد. بعد هم بدیم که چقدر مردم استقبال می‌کردند، رونق آن کارها در حد و متن افراد می‌رفت، این است که امروزه می‌بینیم جوانان و هنرجویان می‌آیند و آهنگهای زمان نوجوانی را درخواست می‌آیند یا کتر می‌تند یا در آموزشگاههای موسیقی شاگردانی می‌آیند آهنگهای گذشته را از من می‌خواهند. «خب لاف‌لاقی انتظار دارم که بار هم درخواست کنند آهنگهایی که در این سبست و ادای سدا ساخته شده را از ما بخواهند ولی می‌بینیم که نظرتو نیست.»
 ● و به عنوان آخرین حرف...
 من فقط ایوبورام آن اثر که موسمن کار من است، مورد پسند باشد، به خصوص برای علاقه‌مندان ستونر چاژه داشته باشد. البته ت آن قطعات بعداً برای علاقه‌مندان منتشر خواهد شد.